

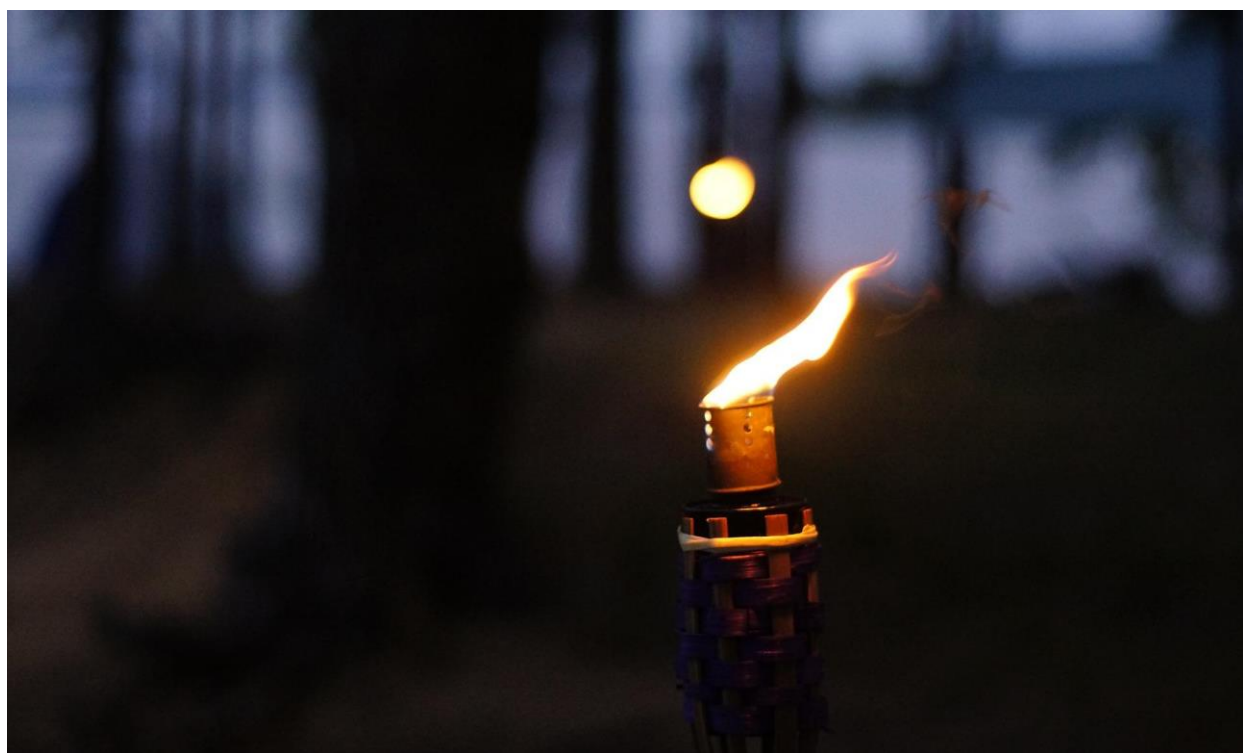

LECTIO DIVINA SEGÉDANYAG

a szentmise evangéliumi szakaszához

Lk 12,32-48

Évközi 19. vasárnap („C” év)

Éberen várjátok az Emberfiát!

PÉCSI EGYHÁZMEGYE

„REMÉNYT ÉS JÖVŐT ADOK NEKTEK”
(JEREMIÁS 29,11)

+ EVANGÉLIUM Szent Lukács könyvéből

Éberen várjátok az Emberfiát!

Abban az időben Jézus így szólt tanítványaihoz:

„Ne félj, te kisdéd nyáj, hisz Atyátok úgy látta jónak, hogy nektek adja az országot.

Adjátok el, amitek van, és osszátok ki a rászorulóknak. Készítsetek magatoknak kimeríthetetlen erszényt, kifogyhatatlan kincset a mennyben, ahol tolvaj nem fér hozzá, és a moly nem rágja szét. Ahol a kincsetek, ott a szívetek is.

Csípőtök legyen felővezve, kezetekben pedig égő gyertya legyen. Hasonlítsatok az olyan emberekhez, akik urukra várnak, hogy mihelyt megérkezik a menyegzőről és zörget, rögtön ajtót nyissanak neki.

Boldogok azok a szolgák, akiket uruk megérkezésekor ébren talál. Bizony mondom nektek, felövezi magát, asztalhoz ülteti őket, körüljár és felszolgál nekik. És ha a második vagy a harmadik őrváltáskor érkezve is így találja őket, boldogok azok a szolgák.

Gondoljátok meg: ha tudná a házigazda, hogy melyik órában jön a tolvaj, nem engedné betörni házába. Éberen várjátok tehát az Emberfiát, mert eljön abban az órában, amikor nem is gondoljátok.” Péter megkérdezte: „Uram, csak nekünk mondod ezt a példabeszédet, vagy mindenkinek?”

Az Úr így válaszolt: „Ki a hű és okos sáfár, akit ura szolgálai fölé rendel, hogy ha eljön az ideje, kiadja részüket az élelemből?

Boldog az a szolga, akit hazatérő ura ebben a tevékenységben talál. Bizony mondom nektek, hogy minden vagyonát rábízza.

De ha a szolga azt mondja magában: Uram bizonyára késni fog, és elkezdni verni a többi szolgát és szolgálót, eszik-iszik meg részegeskedik, akkor ennek a szolgának az ura megérkezik olyan napon, amikor nem is várja, és olyan órában, amikor nem gondolja. Kegyetlenül megbünteti, és a hűtlenek sorsára juttatja.

Az a szolga, aki ismeri ura akaratát, de nem áll készen, hogy akarata szerint járjon el, sok verést kap. Aki azonban nem ismeri, s így tesz olyat, amiért büntetést érdemel, csak kevés verést kap.

Mert aki sokat kapott, attól sokat követelnek, és akire sokat bíztak, attól többet kérnek számon.”

1. LECTIO – OLVASÁS

1.1. GÖRÖG SZÖVEG SZÓ SZERINTI FORDÍTÁSA

³² Μὴ φοβοῦ, τὸ μικρὸν **ποιμνιον**, ὅτι εὐδόκησεν ὁ πατὴρ ὑμῶν δοῦναι ὑμῖν τὴν βασιλείαν. **Ne félj, kicsiny nyáj, mert a ti Atyátok jónak gondolta nektek adni a királyságot.**

³³ πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν καὶ δότε ἐλεημοσύνην ποιήσατε ἑαυτοῖς βαλλάντια μὴ παλαιούμενα, **θησαυρὸν** ἀνέκλειπτον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅπου κλέπτης οὐκ ἐγγίζει οὐδὲ σὴς διαφθείρει.

Adjátok el, ami fölött rendelkeztek és adjatok alamizsnát. Készítsetek magatoknak ki nem fogyó erszényt és el nem fogyó kincset a mennyben, ahol a tolvaj nem közelíthet hozzá és a moly nem teszi tönkre.

³⁴ ὅπου γὰρ ἔστιν ὁ **θησαυρὸς ὑμῶν**, ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία ὑμῶν ἔσται.

Ugyanis ahol a kincsetek, ott lesz a szívetek is.

³⁵ Ἔστωσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύες περιεζωσμέναι καὶ οἱ λύχνοι καίόμενοι.

Legyen derekatok körülövezett és lámpásotok meggyújtott,

³⁶ καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι ἀνθρώποις προσδεχομένοις τὸν κύριον ἑαυτῶν πότε ἀναλύση ἐκ τῶν γάμων, ἵνα ἐλθόντος καὶ κρούσαντος εὐθέως ἀνοίξωσιν αὐτοῖς.

és ti hasonlóak az urukra várakozó emberekhez, hogy, amikor hazamegy a menyegzőről visszatérve és zörgetve, rögtön kinyissák neki (az ajtót).

³⁷ μακάριοι οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι, οὓς ἐλθὼν ὁ κύριος εὐρήσει γρηγοροῦντας ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι περιζώσεται καὶ ἀνακλινεῖ αὐτοὺς καὶ παρελθὼν διακονήσει αὐτοῖς.

Boldogok azok a szolgák, akiket az úr eljőve virrasztva talál. Bizony mondom nektek, hogy körül fogja övezni magát s le fogja ültetni őket, és odamenve szolgálni fog nekik.

³⁸ καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ ἔλθῃ καὶ εὖρῃ οὕτως, μακάριοί εἰσιν ἐκεῖνοι.

Ha pedig a második és harmadik őrváltáskor eljön és (ugyan)így találja, boldogok azok.

³⁹ Τοῦτο δὲ γινώσκετε ὅτι εἰ ἦδει ὁ οἰκοδεσπότης ποῖα ὥρα ὁ κλέπτης ἔρχεται, οὐκ ἂν ἀφῆκεν διορυχθῆναι τὸν οἶκον αὐτοῦ.

Értsétek meg azt, hogy ha a ház ura tudja, melyik órában jön el a tolvaj, ébren marad, és nem hagyja, hogy betörjön a házába.

⁴⁰ καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἔτοιμοι, ὅτι ἢ ὥρα οὐ δοκεῖτε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

Ti is legyetek készen, mert nem tudjátok, melyik órában jön el az Emberfia.

⁴¹ Εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος· Κύριε, πρὸς ἡμᾶς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγεις ἢ καὶ πρὸς πάντας;

Mondta azonban Péter: „Uram, ezt a hasonlatot nekünk mondod vagy mindenkinek?”

42 καὶ εἶπεν ὁ κύριος· Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς οἰκονόμος, ὁ φρόνιμος, ὃν καταστήσει ὁ κύριος ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ τοῦ διδόναι ἐν καιρῷ τὸ σιτομέτριον;

És mondta az Úr: „Ki tehát a hű és megfontolt házvezető, akire az úr rá fogja bízni háztartását, hogy kiadja időben az élelemaadagot?”

43 μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὐρήσει ποιοῦντα οὕτως·

Boldog az a szolga, akit az ura eljőve ebben a tevékenységben talál.

44 ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν.

Igazán mondom nektek: rá fogja bízni mindenét, ami fölött rendelkezik.

45 ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ χρονίζει ὁ κύριός μου ἔρχεσθαι, καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς παῖδας καὶ τὰς παιδίσκας, ἐσθίειν τε καὶ πίνειν καὶ μεθύσκεσθαι,

De ha a szolga azt mondja a szívében: van időm az uram érkezéséig, és elkezdni ütlegetni a szolgálkat és a szolgálókat, enni és vedelni és leinni magát.

46 ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ἣ οὐ προσδοκᾷ καὶ ἐν ᾧρᾳ ἣ οὐ γινώσκει, καὶ διχοτομήσει αὐτόν καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀπίστων θήσει.

Meg fog érkezni annak a szolgának az ura olyan napon, amikor nem figyel, és abban az órában, amit nem ismer, és meg fogja büntetni őt és a hűtlenekkel egy sorsra juttatja.

47 ἐκεῖνος δὲ ὁ δοῦλος ὁ γνοὺς τὸ θέλημα τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ μὴ ἐτοιμάσας ἢ ποιήσας πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ δαρήσεται πολλάς·

Az a szolga pedig, aki ismerte ura akaratát, és nem készül fel vagy nem teszi meg akaratát, sok verést fog kapni,

48 ὁ δὲ μὴ γνοὺς ποιήσας δὲ ἄξια πληγῶν δαρήσεται ὀλίγας. παντὶ δὲ ᾧ ἐδόθη πολὺ, πολὺ ζητηθήσεται παρ’ αὐτοῦ, καὶ ᾧ παρέθεντο πολὺ, περισσότερον αἰτήσουσιν αὐτόν.

az viszont, aki nem tudva tesz verést érdemlőt, keveset. Akinek pedig sok adatott, attól sokat fognak (el)várni, és akire sokat bíztak rá, attól még többet fognak követelni.

1.2. NOVA VULGATA ÉS MAGYAR FORDÍTÁSOK

NOVA VULGATA

Szent István Társulat fordítása

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat fordítása

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

³² NOLI TIMERE, PUSILLUS GREX, QUIA COMPLACUIT PATRI VESTRO DARE VOBIS REGNUM.

³² **Ne félj, te kisdéd nyáj, hisz Atyátok úgy látta jónak, hogy nektek adja országát.**

³² Ne félj, te kisdéd nyáj, mert úgy tetszett Atyátoknak, hogy nektek adja az országot.

³² ***Ne félj te kisdéd nyáj! Úgy tetszett Atyátoknak, hogy nektek adja az országot.***

³² *Ne félj te kicsiny nyáj; mert tetszett a ti Atyátoknak, hogy néktek adja az országot.*

³² Ne félj, te kicsiny nyáj, mert úgy tetszett Atyátoknak, hogy nektek adja az országot!

³³ VENDITE, QUAE POSSIDETIS, ET DATE ELEEMOSYNAM. FACITE VOBIS SACCULOS, QUI NON VETERESCUNT, THESAURUM NON DEFICIENTEM IN CAELIS, QUO FUR NON APPROPRIAT, NEQUE TINEA CORRUMPIT;

³³ **Adjátok el, amitek van, adjátok oda a rászorulóknak. Készítsetek magatoknak kimeríthetetlen erszényt, elfogyhatatlan kincset a mennyben, ahol nem fér hozzá tolvaj, és nem rágja szét a moly.**

³³ Adjátok el, amitek van, és adjátok oda adomány gyanánt; készítsetek magatoknak el nem avuló erszényeket, kifogyhatatlan kincset a mennyben, ahol a tolvaj nem fér hozzá, és a moly meg nem rágja.

³³ ***Adjátok el, amitek van, és osszátok ki alamizsnaként. Készítsetek magatoknak ki nem merülő erszényeket, kifogyhatatlan kincset a mennyben, ahol tolvaj hozzá nem fér és a moly meg nem rágja.***

³³ *Adjátok el a mitek van, és adjátok alamizsnát; szerezzetek magatoknak oly erszényeket, melyek meg nem avúlnak, elfogyhatatlan kincset a mennyországban, a hol a tolvaj hozzá nem fér, sem a moly meg nem emészt.*

³³ Adjátok el vagyonotokat, és osszátok ki alamizsnaképpen! Szerezzetek magatoknak szét nem feshető erszényeket, kifogyhatatlan kincset a mennyben, ahol a tolvaj nem férközhet hozzá, s a moly sem teszi tönkre!

³⁴ UBI ENIM THESAURUS VESTER EST, IBI ET COR VESTRUM ERIT.

³⁴ **Ahol a kincsetek, ott a szívetek is.**

³⁴ Mert ahol a kincsetek, ott lesz a szívetek is.

³⁴ ***Ahol a kincsed, ott a szíved is.***

³⁴ *Mert a hol van a ti kincsetek, ott van a ti szívetek is.*

³⁴ Mert ahol a kincsetek van, ott lesz a szívetek is.

³⁵ SINT LUMBI VESTRI PRAECINCTI ET LUCERNAE ARDENTES,

³⁵ **Csípőtök legyen felövezve és égjen a lámpásotok.**

³⁵ Legyen a csípőtök felövezve, a lámpásotok pedig meggyújtva.

³⁵ ***Legyen csípőtök felövezve és égő gyertya a kezetekben.***

³⁵ *Legyenek a ti derekaitok felövezve, és szövétnekeitek meggyújtva;*

³⁵ Legyen derekatok felövezve és lámpásotok meggyújtva!

³⁶ ET VOS SIMILES HOMINIBUS EXSPECTANTIBUS DOMINUM SUUM, QUANDO REVERTATUR A NUPTIIS, UT, CUM VENERIT ET PULSAVERIT, CONFESTIM APERIANT EI.

³⁶ **Hasonlítsatok azokhoz az emberekhez, akik urukra várnak, hogy mihelyt megérkezik a menyegzőről és zörget, rögtön ajtót nyissanak neki.**

³⁶ Hasonlítsatok azokhoz az emberekhez, akik urukat várják, mikor visszatér a menyegzőről, hogy mihelyt jön és zörget, azonnal ajtót nyissanak neki.

³⁶ ***Hasonlítsatok azokhoz az emberekhez, akik urukat várják vissza a menyegzőről, hogy mihelyt megjön és zörget, azonnal ajtót nyissanak neki.***

³⁶ *Ti meg hasonlók az olyan emberekhez, a kik az ő urokat várják, mikor jő meg a menyegzőről, hogy mihelyt megjő és zörget, azonnal megnyissák neki.*

³⁶ Legyetek olyanok, mint azok, akik várják, mikor tér vissza uruk a menyegzőről, hogy amikor megérkezik és zörget, azonnal ajtót nyithassanak neki!

³⁷ BEATI, SERVI ILLI, QUOS, CUM VENERIT DOMINUS, INVENERIT VIGILANTES. AMEN DICO VOBIS, QUOD PRAECINGET SE ET FACIET ILLOS DISCUMBERE ET TRANSIENS MINISTRABIT ILLIS.

³⁷ **Boldogok azok a szolgák, akiket uruk megérkezésekor ébren talál. Bizony mondom nektek, felövezi magát, asztalhoz ülteti őket, és megy, hogy kiszolgálja őket.**

³⁷ Boldogok azok a szolgák, akiket az úr ébren talál, amikor megérkezik. Bizony, mondom nektek: felövezi magát, asztalhoz ülteti őket, aztán megy, és kiszolgálja őket.

³⁷ **Boldogok azok a szolgák, kiket uruk érkezése ébren talál! Bizony mondom nektek: felövezi magát, asztalához ülteti és gondosan kiszolgálja őket.**

³⁷ *Boldogok azok a szolgák, kiket az úr, mikor haza megy, vigyázva talál: bizony mondom néktek, hogy felövezvén magát, leülteti azokat, és előjövén, szolgál nekik.*

³⁷ Boldogok azok a szolgák, akiket az úr, amikor megérkezik, virrasztva talál! Bizony, mondom nektek, felövezi magát, asztalhoz ülteti őket, odamegy, és felszolgál nekik.

³⁸ ET SI VENERIT IN SECUNDA VIGILIA, ET SI IN TERTIA VIGILIA VENERIT, ET ITA INVENERIT, BEATI SUNT ILLI.

³⁸ **És ha a második vagy a harmadik őrváltáskor érkezve is így találja őket, boldogok azok a szolgák.**

³⁸ S ha a második őrváltáskor vagy a harmadik őrváltáskor jön, és így találja őket, boldogok azok a szolgák.

³⁸ ***Ha pedig a második, vagy a harmadik őrváltáskor jön: Boldogok azok (a szolgák), ha így találja őket.***

³⁸ *És ha megjő a második őrváltáskor, és ha a harmadik őrváltáskor jó meg, és úgy találja őket, boldogok azok a szolgák!*

³⁸ És ha a második vagy a harmadik őrváltáskor érkezik is, és virrasztva találja őket: boldogok azok a szolgák!

³⁹ HOC AUTEM SCITOTE, QUIA, SI SCIRET PATER FAMILIAS, QUA HORA FUR VENIRET, NON SINDERET PERFODI DOMUM SUAM.

³⁹ **Gondoljátok meg: ha tudná a házigazda, hogy melyik órában jön a tolvaj, nem engedné betörni házába.**

³⁹ Azt is fontoljátok meg: ha tudná a házigazda, hogy melyik órában jön a tolvaj, nem engedné betörni a házába.

³⁹ ***Gondoljátok meg: ha tudná a házigazda, melyik órában jön a tolvaj, (bizonyára virrasztana és) nem engedné betörni házába.***

³⁹ *Ezt pedig jegyezzétek meg, hogy ha tudná a ház gazdája, mely órában jó el a tolvaj, vigyázna, és nem engedné, hogy az ő házába törjön.*

³⁹ Kétségtelen, ha tudná a ház ura, melyik órában jön a tolvaj, nem hagyná, hogy betörjön a házába.

⁴⁰ ET VOS ESTOTE PARATI, QUIA, QUA HORA NON PUTATIS, FILIUS HOMINIS VENIT”.

⁴⁰ **Legyetek ti is készen, mert olyan órában, amikor nem is gondoljátok, eljön az Emberfia.”**

⁴⁰ Ti is legyetek készen, mert amelyik órában nem is gondoljátok, eljön az Emberfia.«

⁴⁰ ***Ti is álljatok készen, mert az Emberfia abban az órában jön, amikor nem is gondoljátok.***

⁴⁰ *Ti is azért legyetek készek: mert a mely órában nem gondolnátok, abban jó el az embernek Fia.*

⁴⁰ Ti is legyetek készen, mert abban az órában jön el az Emberfia, amikor nem is gondoljátok!

⁴¹ AIT AUTEM PETRUS: “DOMINE, AD NOS DICIS HANC PARABOLAM AN ET AD OMNES?”.

⁴¹ **Péter megkérdezte: „Uram, ezt a példabeszédet csak nekünk mondod, vagy mindenkinek?”**

⁴¹ Péter ekkor megkérdezte: »Uram! Nekünk mondod ezt a példabeszédet, vagy mindenkinek?«

⁴¹ ***Péter erre megkérdezte: „Uram, nekünk mondod ezt a példabeszédet vagy mindenkinek?”***

⁴¹ *Monda pedig neki Péter: Uram, nekünk mondod-e ezt a példázatot, vagy mindenkinek is?*

⁴¹ Péter ezt kérdezte: – Uram, nekünk mondod ezt a példázatot, vagy mindenkinek?

⁴² ET DIXIT DOMINUS: “QUIS PUTAS EST FIDELIS DISPENSATOR ET PRUDENS, QUEM CONSTITUET DOMINUS SUPER FAMILIAM SUAM, UT DET ILLIS IN TEMPORE TRITICI MENSURAM?

⁴² **Az Úr így válaszolt: „Ki a hű és okos sáfár, akit ura szolgálai fölé rendelt, hogy ha eljön az ideje, kiadja részüket az élelemből?**

⁴² Az Úr így válaszolt: »Mit gondolsz, ki az a hű és okos intéző, akit az úr a háza népe fölé rendel, hogy idejében kiadja részüket az élelemből?

⁴² ***Az Úr így felelt: „Mit gondoltok, ki a hű és okos kulcsár, akit ura a háznép fölé rendelt, hogy kiadja búzarészüket kellő időben?***

⁴² *Monda pedig az Úr: Kicsoda hát a hű és bölcs sáfár, kit az úr gondviselővé tőn az ő háza népén, hogy adja ki nekik élelmüket a maga idejében?*

⁴² Az Úr így válaszolt: – Ki tehát a hűséges és előrelátó sáfár, akit az úr szolgálai fölé rendel majd, hogy idejében kiadja élelmüket?

⁴³ BEATUS ILLE SERVUS, QUEM, CUM VENERIT DOMINUS EIUS, INVENERIT ITA FACIENTEM.

⁴³ **Boldog az a szolga, ha megérkeztek ura ilyen munkában találja.**

⁴³ Boldog az a szolga, akit ura ebben a munkában talál, amikor megérkezik.

⁴³ ***Boldog az a szolga, ha visszatérő ura ebben a tevékenységben találja.***

⁴³ *Boldog az a szolga, a kit az ő ura, mikor haza jó, ilyen munkában talál!*

⁴³ Boldog az a szolga, akit, amikor megérkezik az úr, ebben a munkában talál!

⁴⁴ VERE DICO VOBIS: SUPRA OMNIA, QUAE POSSIDET, CONSTITUET ILLUM.

⁴⁴ **Mondom nektek, hogy minden vagyonát rábízza.**

⁴⁴ Bizony, mondom nektek: minden vagyona fölé rendeli őt.

⁴⁴ ***Igaz, amit mondok nektek: minden vagyona fölé rendeli őt.***

⁴⁴ *Bizony mondom néktek, hogy minden jószága felett gondviselővé teszi őt.*

⁴⁴ Bizony, mondom nektek, hogy egész vagyona fölé rendeli.

⁴⁵ QUOD SI DIXERIT SERVUS ILLE IN CORDE SUO: “MORAM FACIT DOMINUS MEUS VENIRE”, ET COEPERIT PERCUTERE PUEROS ET ANCILLAS ET EDERE ET BIBERE ET INEBRIARI,

⁴⁵ **De ha a szolga azt mondja magában: Uram csak sokára tér vissza – és elkezd verni a többi szolgát és szolgálót, eszik-iszik meg részegeskedik –**

⁴⁵ De ha ez a szolga azt mondja magában: ‘Késik az én uram’, és verni kezdi a szolgákat és szolgálókat, eszik-iszik és részegeskedik,

⁴⁵ ***De ha az a szolga ezzel a gondolattal: késlekedik még uram, verni kezdi a többi szolgát és szolgálót, eszik-iszik és részegeskedik,***

⁴⁵ *Ha pedig az a szolga így szólna az ő szívében: Halogatja még az én uram a hazajövetelt; és kezdené verni a szolgákat és szolgálóleányokat, és enni és inni és részegeskedni:*

⁴⁵ De ha az a szolga ezt mondja szívében: „Késik az én uram”, és verni kezdi a szolgákat és szolgálókat, enni, inni és részegeskedni kezd;

⁴⁶ VENIET DOMINUS SERVI ILLIUS IN DIE, QUA NON SPERAT, ET HORA, QUA NESCIT, ET DIVIDET EUM PARTEMQUE EIUS CUM INFIDELIBUS PONET.

⁴⁶ **akkor ennek a szolgának az ura olyan napon érkezik meg, amikor nem várja, és olyan órában, amikor nem gondolja. Kegyetlenül megbünteti, és a hűtlenek sorsára juttatja.**

⁴⁶ megjön annak a szolgának az ura azon a napon, amelyen nem várja, és abban az órában, amelyet nem ismer. Elkergeti őt, és a hűtlenek sorsára juttatja.

⁴⁶ ***megjön az ura azon a napon, amikor nem várja, s abban az órában, amikor nem is sejtí. Kegyetlenül megbünteti és a hűtlenek sorsára juttatja.***

⁴⁶ *Megjő annak a szolgának az ura, a mely napon nem várja és a mely órában nem gondolja, és kettévágatja őt, és a hitetlenek sorsára juttatja.*

⁴⁶ azon a napon jön majd meg annak a szolgának az ura, amelyiken nem várja, és abban az órában, amelyikben nem gondolja, és kettévágatja, s a hűtlenek sorsára juttatja.

⁴⁷ ILLE AUTEM SERVUS, QUI COGNOVIT VOLUNTATEM DOMINI SUI ET NON PRAEPARAVIT VEL NON FECIT SECUNDUM VOLUNTATEM EIUS, VAPULABIT MULTIS;

⁴⁷ **Az a szolga, aki ismeri ura akaratát, de nem áll készen, hogy akarata szerint járjon el, sok verést kap.**

⁴⁷ Az a szolga pedig, aki ismerte ura akaratát, és nem készült vagy nem cselekedett akarata szerint, sok verést fog kapni.

⁴⁷ ***Az a szolga, aki ismeri ura akaratát és mégsem áll készen és nem tesz akarata szerint, sok verést kap.***

⁴⁷ *És a mely szolga tudta az ő urának akaratát, és nem végezte el, sem annak akarata szerint nem cselekedett, sokkal büntetettik meg;*

⁴⁷ Az a szolga, aki ismerte ura akaratát, és nem készült fel vagy nem cselekedett akarata szerint, sok verést kap.

⁴⁸ QUI AUTEM NON COGNOVIT ET FECIT DIGNA PLAGIS, VAPULABIT PAUCIS. OMNI AUTEM, CUI MULTUM DATUM EST, MULTUM QUAERETUR AB EO; ET CUI COMMENDAVERUNT MULTUM, PLUS PETENT AB EO.

⁴⁸ **Aki azonban nem ismeri, s így tesz olyat, amiért büntetést érdemel, csak kevés verést kap. Mert aki sokat kapott, attól sokat követelnek, és akire sokat bíztak, attól annál többet kívánnak.**

⁴⁸ Aki pedig nem ismerte, és úgy tette azt, amiért büntetést érdemel, kevesebb verést kap. Mert attól, akinek sokat adtak, sokat fognak követelni, és attól, akire sokat bíztak, többet fognak számon kérni.

⁴⁸ ***Aki pedig nem ismeri, de büntetésre méltót tesz, kevesebb verést kap. Mindattól, akinek sokat adtak, sokat fognak követelni, és akire többet bíztak, attól még többet fognak számon kérni.***

⁴⁸ *A ki pedig nem tudta, és büntetésre méltó dolgokat cselekedett, kevesebbet büntetettik. És valakinek sokat adtak, sokat követelnek tőle; és a kire sokat bíztak, többet kívánnak tőle.*

⁴⁸ Amelyik viszont nem ismerte ura akaratát, és úgy cselekedett verést érdemlő dolgokat, az kevés verést kap. Mindenkitől, akinek sokat adtak, attól sokat kívánnak, és akire sokat bíztak, attól többet kérnek számon.

1.3. BEHATÁROLÁS

A szakasz (Lk 12,32-48) része Jézus beszédének, amiről az evangélista a Lk 12,1-13,9 versek között számol be. A Mester több mindenről tanít, a különböző témák füzérszerűen kapcsolódnak egymáshoz.

1.4. SZÓ SZERINTI ÜZENET

Az evangélista hangsúlyozza, hogy

- Jézus kisdéd nyájának tekinti az Egyházat, akit mint pásztor szeret, oltalmaz és bátorít. Tehát az Úr a legkisebb létszámú hívő közösségben is örömmel jelen van (vö. Mt 18,20).
- A hívő közösség nagy reménye az, hogy a mennyei Atya a mennyország örömébe vár minden embert.
- Az Úr éberségre hív, vagyis, arra, hogy gyakoroljuk a szeretet és az irgalom cselekedeteit, mert ez az a kincs, amit semmi és senki nem vehet el tőlünk, s ez az, amit a visszatérő Úr Jézus kérni fog tőlünk az ítélet során (vö. Mt 25,31-46).
- Az Emberfia, vagyis a Messiás dicsőségesen vissza fog térni a világ végén, és boldogok leszünk, ha a hit és a szeretet megélésében talál minket.
- Az az ajándék, hogy ismerjük Jézus Krisztust és, hogy adottságokat, küldetést kaptunk tőle, felelősséget is jelent, amiről az ítélet napján számot kell majd adnunk neki.

1.5. KULCSSZAVAK RÖVID ELEMZÉSE

ποιμνιον (*pojmnion*): nyáj (Lk 12,32)

Ez a szó csupán ötször jelenik meg az Újszövetségben. Az evangélisták közül egyedül Lukács használja. Mindegyik alkalommal átvitt értelemben a hívő közösségre, az Egyházra mint nyájra utal. Érdekes azt is megállapítani, hogy mindig egy-egy beszéd keretén belül hangzik el a kifejezés. Jézus bátorítja a kicsiny hívő közösséget, hogy ne féljen (Lk 12,32). Pál apostol az egyházközség oltalmára szólít fel a különböző tévtanítókkal szemben (ApCsel 20,28-29). Végül pedig Péter kéri az elöljárókat, hogy gondoskodjanak a rájuk bízott közösségről mint a nyájnak a példaképei (1Pét 5,2-3). Ez a főnév tehát gyengédséget, törődést és felelősséget fejez ki közösséggént, nyájként bemutatva az Egyházat, amelynek Pásztora mindig Jézus (vö. Jn 10,11).

θησαυρος (thészauros): kincs (Lk 12,33-34)

A kifejezés négyszer található meg Lukács evangéliumában. Jelképezi a jócselekedeteket, a képességeket, a lelki és anyagi javakat egyaránt. Az evangélista rámutat arra, hogy a jó ember szívének jó kincséből jót vesz elő, vagyis életével és tanúságtételével építi és formálja környezetét (Lk 6,45). Hangsúlyozza, hogy olyan kincseket kell gyűjteni, amelyek

megmaradnak az örök életre is, vagyis a szeretet és az irgalom gesztusait (Lk 12,33; Lk 18,22). S ezek a kincsek befolyásolják szívünket is, hiszen döntéseinket ezekre irányultan hozzuk meg, s életünket ezeknek a fényében éljük (Lk 12,34).

1.6. KONTEXTUÁLIS – KÁNONI PÁRHUZAMOK

Párhuzamok Lukács evangéliumán belül

Lk 11,41 Adjátok oda inkább, ami benne van, a rászorulóknak, és akkor tiszták lesztek egészen.

Lk 16,1 Aztán a tanítványokhoz fordult: „Egy gazdag embernek volt egy intézője. Bevádolták nála, hogy eltékozolja vagyonát.”

Lk 18,22 Ennek hallatára Jézus ezt mondta neki: „Egy dolognak még híjával vagy. Mindenedet, amid csak van, add el, s oszd szét a szegények közt, és kincsed lesz a mennyben. Aztán gyere és kövess engem.”

Lk 22,27 Mert ki nagyobb, aki az asztalnál ül, vagy aki felszolgál? Nyilván az, aki az asztalnál ül. Én mégis úgy vagyok köztetek, mintha a szolgátok volnék.

Szinoptikus és jánosi párhuzamok

Mt 6,19-21 Ne gyűjtsetek magatoknak kincset a földön, ahol moly rágja és rozsdá marja, s ahol betörnek és ellopják a tolvajok! A mennyben gyűjtsetek kincset, ahol nem rágja moly és nem marja rozsdá, s ahol nem törnek be és nem lopják el a tolvajok! Ahol a kincsed, ott a szíved is.

Mt 24,43-51 Gondoljatok erre: Ha a ház ura tudná, hogy melyik órában jön a tolvaj, bizonyára virrasztana, és nem engedné, hogy házába betörjön. Legyetek hát készen, mert az Emberfia abban az órában jön el, amelyikben nem is gondoljátok! Ki a hű és okos szolga, akit ura háza népe fölé rendelt, hogy idejében enni adjon nekik? Boldog az a szolga, ha ura hazatérve ilyen munkában találja! Bizony mondom nektek, egész vagyona fölé rendeli. De ha a szolga hitvány, s magában azt gondolja, hogy „Késik a gazdám” – ezért ütni-verní kezd a többi szolgát, és együtt eszik-iszik a részegeekkel; ura egy olyan napon jön meg, amikor nem várja, és olyan órában, amikor nem is sejti. Kettévágatja és a képmutatók sorsára juttatja. Ott sírás és fogcsikorgatás lesz.

Mt 25,1-13 A mennyek országa hasonlít a tíz szűzhöz, akik fogták lámpásukat, és a vőlegény elé mentek. Öt balga volt közülük, öt pedig okos. A balgák lámpásukat ugyan elvitték, de olajat nem vittek bele. Az okosak lámpásukkal együtt olajat is vittek korszójukban. A vőlegény késett, így valamennyien elálmosodtak és elaludtak. Éjfélkor kiáltás hallatszott: Itt a vőlegény, menjetek ki elébe! – Erre a szűzek mind fölkeltek, és rendbe hozták lámpásukat. A balgák kérték az okosakat: Adjátok egy kis olajat! Lámpásunk kialvóban van. – Nem adunk – felelték az okosak –, mert akkor nem lesz elég se nekünk, se nektek. Menjetez inkább az árusokhoz és vegyetek magatoknak. Míg odavoltak vásárolni, megérkezett a vőlegény, és akik készen voltak, bevonultak vele a menyegzőre. Ezzel az ajtó bezárult. Később megérkezett a többi szűz is. Beszóltak: Uram,

Uram, nyiss ki nekünk! De ő így válaszolt: Bizony mondom nektek, nem ismerlek benneteket. Legyetek hát éberek, mert nem tudjátok sem a napot, sem az órát.

Mt 25,21 Jól van, te hűséges, derék szolga – mondta neki ura. – Minthogy a kevésben hű voltál, sokat bízok rád: menj be urad örömébe!

Mk 10,21 Jézus ránézett és megkedvelte. „Valami hiányzik még belőled – mondta neki. – Menj, add el, amid van, oszd szét a szegények közt, és így kincsed lesz az égben, aztán gyere és kövess engem!”

Mk 13,35 Legyetek hát éberek! Nem tudjátok ugyanis, mikor érkezik meg a ház ura: lehet, hogy este, lehet, hogy éjfélkor vagy kakasszóra vagy reggel.

Jn 13,4-5 Mégis fölkel a vacsora mellől, levetette felsőruháját, fogott egy vászonkendőt, és maga elé kötötte. Aztán vizet öntött egy mosdótálba, majd hozzáfogott, hogy sorra megmossa, s a derekára kötött kendővel megtörölje tanítványainak a lábát.”

Jn 21,15-17 Miután ettek, Jézus megkérdezte Simon Pétertől: „Simon, János fia, jobban szeretsz engem, mint ezek?” „Igen, Uram – felelte –, tudod, hogy szeretlek.” Erre így szólt hozzá: „Legeltesd bárányaimat!” Aztán másodszor is megkérdezte tőle: „Simon, János fia, szeretsz engem?” „Igen, Uram – válaszolta –, tudod, hogy szeretlek.” Erre azt mondta neki: „Legeltesd juhaimat!” Majd harmadszor is megkérdezte tőle: „Simon, János fia, szeretsz?” Péter elszomorodott, hogy harmadszor is megkérdezte: „Szeretsz engem?” S így válaszolt: „Uram, te mindent tudsz, azt is tudod, hogy szeretlek.” Jézus ismét azt mondta: „Legeltesd juhaimat!”

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

Kiv 12,11 Így fogyasszatok: a derekatok felövezve, saru a lábatokon, bot a kezetekben. Sietve egyétek, mert ez az Úr átvonulása.

Péld 13,7 Van, aki játssza a nagyot, noha semmije sincs, más a szegényt adja, bár nagy a vagyona.

Dán 7,18.27 De a Fölséges szentjei nyerik el a királyságot, és az országot örökké birtokolni fogják, örökkön-örökké. (...) Azután a Fölséges szentjeinek népe nyeri el a királyságot, a hatalmat és a legnagyobb országot az egész ég alatt. Az ő országa örökkévaló ország lesz, neki szolgál, és neki engedelmeskedik minden uralkodó.

ApCsel 4,34 Nem akadt köztük szűkölködő, mert akinek földje vagy háza volt, eladta, és az érte kapott pénzt elhozta

ApCsel 22,14 Ő meg folytatta: Atyáink Istene kiválasztott, hogy ismerd meg akaratát, lásd az Igazat, és halld szájából a szót.

Róm 2,18 ismered is akaratát és ki tudod választani a jobbat, mert a törvény megtanított rá.

1Kor 4,1 Úgy tekintsenek minket az emberek, mint Krisztus szolgálait és Isten titkainak gondnokait.

Ef 6,14 Így készüljétek föl: csatoljátok derekatokra az igazság övét, öltözzétek magatokra a megigazulás páncélját

1Tessz 5,2 Magatok is pontosan tudjátok, hogy az Úr napja úgy érkezik el, mint éjjel a tolvaj.

Jak 4,17 Aki tehát tudna jót tenni, de nem tesz, bűnt követ el.

1Pét 1,13 Ezért övezzétek fel gondolkodástokat, legyetek józanok, mindenestül reméljétek abban a kegyelemben, amelyet Jézus Krisztus megjelenése hoz nektek.

2Pét 2,21 Mert jobb lett volna nekik, ha nem ismerték volna a nekik adott szent parancsokat, mint hogy aztán hűtlenek lettek hozzájuk.

Jel 3,20 Nézd, az ajtóban állok és kopogok. Aki meghallja szavam, és ajtót nyit, bemegyek hozzá, vele eszem, ő meg velem.

2. MEDITATIO – ELMÉLKEDÉS

2.1. PATRISZTIKUS NÉZŐPONT

Alexandriai Szent Cirill: Hogy miért nem szükséges félniük, a következő szavakkal mutatja meg: Hiszen Atyátok elhatározta, hogy odaadja nektek az országát, mintha azt akarná mondani ezzel egyidejűleg: Hogyan is ne akarna kegyes lenni felétek az, aki ilyen értékeset ajándékozik? Mert habár a nyáj kicsi, csekély természete szerint, csekély számban, csekély tekintélyben – az Atya jósága ennek a kicsi nyájnak viszont a mennyei szellemek osztályrészét adományozza, mégpedig a Mennyegek országát. Mivel pedig ti tehát a Mennyegek országát birtokoljátok, vegyétek semmibe a földi kincseket!

2.2. TANÍTÓHIVATALI NÉZŐPONT

2.2.1. KATOLIKUS EGYHÁZ KATEKIZMUSA

546 Jézus példabeszédek által -- melyek tanításának jellegzetességei -- hív arra, hogy belépjünk az Országba. Általuk hív meg az Ország ünnepi lakomájára, ugyanakkor radikális döntést kíván: az Ország elnyeréséért az embernek mindent el kell ajándékoznia; a szavak nem elegendők, tettekre van szükség. A példabeszédek szinte tükröt tartanak az ember elé, melyben fölismerheti: sziklás talajként vagy jó földként fogadja-e be az ígét? Mit kezd a kapott talentumokkal? A példabeszédek lényegi magva Jézus és az Ország jelenléte a földön. Az embernek be kell lépnie az Országba, azaz Krisztus tanítványává kell lennie, hogy „megismerje a mennyek országának titkait” (Mt 13,11). A „kívülállóknak” (Mk 4,11) minden rejtve marad.

754 „Az Egyház ugyanis akol, melynek egyetlen és megkerülhetetlen ajtaja Krisztus. Ugyanakkor nyáj is, melyről Isten előre hirdette, hogy Ő maga lesz a pásztora, s melynek juhait, bár emberi pásztorok legeltetik, mégis maga Krisztus, a Jó Pásztor, a Pásztorok Fejedelme vezeti és táplálja szüntelen, aki életét adta a juhokért.”

764 „Ez az ország Krisztus szavában, tetteiben és jelenlétében ragyogott föl az embereknek.” Jézus szavát befogadni annyit jelent, mint „magát az országot befogadni”. Ennek az országnak a csírája és kezdete azok „kisdéd nyája” (Lk 12,32), akiket Jézus maga

köré gyűjt, s akiknek Ő a pásztora. Ők alkotják Jézus igazi családját. Akiket így maga köré gyűjt, azoknak egy új cselekvésmódot és egy saját imádságot tanít.

1932 A kötelesség, hogy mások felebarátja legyünk és tevékenyen szolgáljunk nekik, még sürgetőbbé válik, ha a szóban forgó személyek bármilyen szempontból különösen ínséget szenvedők. „Amit a legkisebb testvéreim közül egynek is tettetek, nekem tettétek” (Mt 25,40).

160 Ahhoz, hogy a hit válasza emberi legyen, „lényeges (...), hogy az ember hitével szabadon válaszoljon Istennek”; ezért „akarata ellenére senkit sem szabad kényszeríteni a hit elfogadására. A hit aktusa ugyanis természete szerint szándékos tett.” „Isten az embereket arra hívja, hogy lélekben és igazságban szolgáljanak neki, tehát lelkiismeretben kötelezi, de nem kényszeríti őket. (...) Ez leginkább Jézus Krisztusban mutatkozott meg.” Krisztus meghívott a hitre és a megtérésre, de semmiképpen nem kényszerített. „Tanúságot tett ugyanis az igazságról, de az ellentmondókra nem akarta ráerőltetni. Országá ugyanis (...) abból a szeretetből gyarapszik, melyen a kereszten fölmagasztalt Krisztus magához vonzza az embereket.”

440 Jézus elfogadta Péter hitvallását, aki őt Messiásnak ismerte el, de közvetlen utána meghirdette az Emberfiára váró szenvedést. Messiási királyságának igazi tartalmát az Emberfiának – „aki alászállott a mennyből” (Jn 3,13) -- transzcendens mivoltában és a Szenvendő Szolga megváltó küldetésében tárta föl: „Az Emberfia nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon másoknak, és odaadja életét váltságul sokakért” (Mt 20,28). Ezért királyságának igazi értelme csak a kereszti magasságában nyilvánult meg. Csak a föltámadás után hirdethette Péter Isten népe színe előtt az Ő messiási királyságát: „Tudja meg hát Izrael egész háza teljes bizonyossággal, hogy Isten Úrrá és Krisztussá tette Őt, ezt a Jézust, akit ti keresztre feszítettetek!” (ApCsel 2,36).

460 Az Ige testté lett, hogy bennünket az „isteni természet részeseivé tegyen” (2Pét 1,4): „Isten Igéje azért ember, és aki Isten Fia, azért lett az ember fiává, hogy az ember Isten Igéjével egyesülve és a gyermekké fogadást fölfogva Isten fiává legyen”. „Ő azért lett emberré, hogy mi istenekké váljunk.” „Isten egyszülött Fia, mert istenségének részesévé akart tenni minket, magára vette természetünket, hogy emberré lévén az embereket istenekké tegye.”

2.2.2. PÁPAI GONDOLATOK

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA CATECHESI TRADENDAE KEZDETŰ APOSTOLI BUZDÍTÁSA

35. A gyermekek és az ifjúság jelentősége

Elődünk, VI. Pál pápa így határozta meg a negyedik általános Szinódus tárgyát: „Korunk hitoktatása, különös tekintettel a gyermekekre és az ifjúságra.” A fiatalság számbeli növekedése nagy reménységeket hordoz magában, ugyanakkor aggodalmakra is okot ad, s ez az utóbbi különösen is jellemzi a mi korunkat. Bizonyos területeken ugyanis, s főleg a harmadik világban, a lakosságnak több mint a fele tizennyolc, illetve harminc év alatt van. Ez pedig sok százmillió gyermek- és serdülőkorú embert jelent, akik most tartanak érett felnőttkoruk felé. De ez csak a számok mérlegelése, amin túl az újabb események és a napi

híradások azt mutatják, hogy a fiataloknak ezt a megszámlálhatatlan sokaságát – annak ellenére, hogy több oldalról félelmek és kételyek veszik körül és vezetik közömbös könnyelműségbe vagy a kábítószeres élvezetbe őket, sőt a nihilizmus és a terrorizmus is kísért – többségükben egészséges emberek alkotják, akik a sok veszedelem közepette is elszánják magukat a jövőbeni emberi kultúra felépítésére.

Lelkipásztori gondunk kérdezteti velünk: Hogyan lehet megmutatni ennek a gyermekekből és fiatalokból álló sokaságnak Jézus Krisztust, az emberré lett Istent? Mégpedig nemcsak kíváncsiságból származó felületes megismerés szintjén, hanem olyan megismerésben, amelynek eredményeként napról napra jobban megérthetik Krisztus személyét, evangéliumát és Isten terveit, aki kinyilatkoztatta őt nekünk; azt a felhívást, amelyet Krisztus mindegyikünkhez intéz, és azt az Országot, amelyet ebben a világban a benne hívők „kisdéd nyájaként” (Lk 12,32) alapított, s amely majd csak az örökkévalóságban válik tökéletessé benne? Hogyan lehetne azt elérni, hogy Krisztus Országának reménységét, tartalmát, erejét, alapvető követelményeit és a szeretet törvényét megérthessék?

Ezért szemügyre kell vennünk a hitoktatásnak azokat a sajátosságait, amelyekre korosztályonként ügyelnie kell.

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA PASTORES GREGIS KEZDETŰ APOSTOLI BUZDÍTÁSA

66. A Szentírás az Egyházat nyájhoz hasonlítja, „melyről Isten előre hirdette, hogy Ő maga lesz a pásztora, s melynek juhait, bár emberi pásztorok legeltetik, mégis maga Krisztus, a Jó Pásztor, a Pásztorok Fejedelme vezeti és táplálja szüntelen, aki életét adta a juhokért”. Vajon nem maga Jézus nevezte kisdéd nyájnak tanítványait, és nem ő biztatta őket, hogy ne féljenek, hanem reménykedjenek? (vö. Lk 12,32).

Ezt a biztatást Jézus többször is megismételte tanítványai felé: „A világban szorongatástok lesz, de bízzatok, én legyőztem a világot” (Jn 16,33). Amikor visszatérni készült az Atyához, miután megmosta apostolai lábát, mondta nekik: „Ne nyugtalankodjék a szívetek”, és hozzáfűzte: „Én vagyok az út (...) Senki sem jön az Atyához, csak én általam.” (Jn 14,1-6.) Ezen az úton, aki Krisztus, a kisdéd nyáj, az Egyház elindult, és (Ő vezeti, a Jó Pásztor, aki „miután kieresztette a juhait mind, előttük megy, és a juhok követik őt, mert ismerik az ő hangját” (Jn 10,4).

Jézus Krisztus példáját és nyomait követve a püspök is megy, hogy hirdesse a világnak Őt, az ember, minden ember Üdvözítőjét. Az evangélium misszionáriusaként a püspök cselekszik az emberi természetet ismerő és korunk emberéhez közel álló Egyház nevében. Ezért az evangéliumi radikalizmusból erőt merítve az is kötelessége, hogy leleplezze a hamis antropológiákat, hogy visszaszerezze az ideológiai folyamatok által elorzott értékeket és föltárja az igazságot. Elismételheti az Apostollal együtt: „Azért fáradozunk és küzdünk, mert bízunk az élő Istenben, aki minden embernek Üdvözítője, kivált a hívónek” (1Tim 4,10).

A püspök tevékenységét tehát az a bátorság jellemzi, ami a Szentlélek tevékenységének a gyümölcse (vö. ApCsel 4,31). Így tehát, amikor önként elindul hirdetni Jézus Krisztust, s bizakodva és bátran vállalja küldetését, pontifex lesz, valóban „híddá” lesz minden ember felé. A pásztor szeretetével megy keresni a bányákat, Jézust követve, aki mondta: „Más

juhaim is vannak, melyek nem ebből az akolból valók, azokat is ide kell vezetnem; hallgatni fognak a szavamra, és egy nyáj lesz és egy pásztor” (Jn 10,16).

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA LABOREM EXERCENS KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

116. Az Ószövetség könyveiben sok hivatkozást találunk az emberi munkára s a különféle foglalkozásokra. Szó van például az orvosról, a gyógyszerésről, a kézműves-művészről, az ácsról, – ezeket a szavakat a mai vasmunkásokra is átvihetjük –, a fazekasról, a földművesről, az írástudóról, a hajósról, az építésről, a muzsikusról, a pásztorról és a halászlőről. Ismerjük az asszony munkájáról szóló szép részletet. Jézus Krisztus is, amikor példabeszédeket mond Isten országáról, állandóan hivatkozik az emberi munkára: a pásztor, a földműves, az orvos, a magvető, a családfő, a szolga, a gondnok, a halász, a kereskedő, és a napszámos munkájára. Beszél az asszonyok különféle munkáiról is. Az Apostolok tevékenységét az aratók vagy a halászok kétkezi munkájához hasonlítja, de hivatkozik az írástudók munkájára is.

FERENC PÁPA EVANGELII GAUDIUM KEZDETŰ APOSTOLI BUZDÍTÁSA

92. Ebben rejlik az igazi gyógyulás, lévén hogy a másokkal való kapcsolatba lépésünk módja valóban meggyógyít, s nem megbetegít bennünket. Ez egy misztikus, szemlélődő testvériség, mely képes felnézni a felebarát szent nagyságára, képes minden emberi lényben felfedezni Istent, akinek szeretetéhez kapcsolódva el képes elviselni az együttélés terheit, képes kitárni a szívét Isten szeretete előtt, hogy mások boldogságát úgy keresse, ahogyan azt jóságos Atyjuk keresi. Éppen ebben a korszakban, még ott is, ahol „kisdéd nyáját” alkotnak (Lk 12,32), az Úr tanítványai arra hivatottak, hogy olyan közösségként éljenek, mely a föld sója és a világ világossága (vö. Mt 5,13-16). Arra vannak meghívva, hogy legyenek a tanúi egy mindig új módon evangelizáló összetartozásnak. Ne hagyjuk, hogy elrabolják tőlünk a közösséget!

141. Csodálatosak az erőforrások, melyeket az Úr a népével való párbeszédben felhasznál, hogy mindenkinek kinyilatkoztassa misztériumát, hogy emelkedett és igényes tanítással magával ragadja az egyszerű népet. Úgy hiszem, a titok abban áll, ahogyan Jézus a népére tekint, túl annak minden gyöngeségén és elesettségén: „Ne félj, te kisdéd nyáj, hisz Atyátok úgy látta jónak, hogy nektek adja országát” (Lk 12,32). Jézus ezzel a lelkülettel prédikál. Örömmel eltelve áldja az Atyát a Lélekben, aki a kicsinyeket vonja magához: „Dicsőítelek, Atyám, ég és föld Ura, hogy elrejtetted ezeket a bölcsék és okosak elől, és kinyilvánítottad a kicsinyeknek” (Lk 10,21). Az Úr igazán örül a népével folytatott párbeszédnek, és a prédikálónak részesednie kell az Úr népe iránt érzett örömeiben.

2.3. LITURGIKUS NÉZŐPONT

2.3.1. AZ EVANGÉLIUMI SZAKASZ KAPCSOLÓDÁSI PONTJAI A SZENTMISE SZERTARTÁSÁNAK EGYÉB SZÖVEGEIVEL

A mai evangélium (Lk 12,32-48) az állandó készenlétre, az Úr érkezésének mindig éber várására figyelmeztet. A többi olvasmányában megjelenik a hit témája is, amely az Istenre való ráhagyatkozást jelenti. „Ábrahám hitből engedelmeskedett a hívásnak, (...) elindult

anélkül, hogy tudta volna, hová megy” - hangzik a *szentleckében* (Zsid 11,1-2.8-19). Az *olvasmány* (Bölcs 18,6-9) pedig az egyiptomi kivonulásra utal vissza. Bár azt halljuk, hogy ez nem érte a zsidókat váratlanul, a kivonulás eseménye mégis az Isten gondviselésére való teljes ráhagyatkozásra bátorít: „mert hittek, Uram, a te esküvel megerősített ígéreteidnek. Így bátran néztek az események elébe. Bizalommal várta néped az igazak szabadulását és a gonosz ellenség vesztét.” Az Istenbe vetett bizalomról énekel a *zsoltáros* is (Zsolt 32,1.12.18-19.20.22): „Az Úrra hagyatkozik a lelkünk, ő a segítőnk és ő a mi oltalmunk. Kegyes szemed legyen rajtunk, tebenned van bizodalmunk.”

Az *egyetemes könyörgésekben* ismét az evangéliumi készenlét témája kerül előtérbe, ahogyan a *papi bevezető ima* is fogalmaz: „Kérjük, testvéreim, a mi Urunkat, Jézus Krisztust, hogy eljövele mindenkor készen találjon bennünket!”. Az *alleluja vers* (Mt 24,42a és 44) is a virrasztás gondolatát hangsúlyozza Máté sorainak segítségével: „Virrasszatok és álljatok készen, mert nem tudjátok, hogy az Emberfia mikor érkezik.”

Az *egyik áldozási ének* (Zsolt 147,12.14): „Isten népe, magasztald az Urat, mert ő táplál téged a gabona javával.” nem csak a kivonulás történetéhez (ld. olvasmány), hanem az evangélium példázataához is kapcsolódik az isteni gondoskodás motívumával: „Boldogok azok a szolgák, akiket uruk megérkezésekor ébren talál. Bizony mondom nektek, felövezi magát, asztalhoz ülteti őket, körüljár és felszolgál nekik.” A *másik áldozási ének* pedig (Jn 6,52) arra mutat rá, hogy Jézus nem valamivel, hanem az Eucharishtiában önmagával táplálja a hívő embert: „Így szól az Úr: »A kenyér, amelyet adok, az én testem a világ életéért.«” Hasonlóképp a gondoskodás jelenik meg a *válaszos zsoltárban* is (Zsolt 32,1.12.18-19.20.22): „az istenfélőkre ügyel az Úr szeme, akik bíznak az ő irgalmában. Megmenti lelküket a haláltól, és táplálja őket éhínség idején.”

2.3.2. LITURGIKUS ÉNEKEK

Tekints, Uram, a te szövetségedre (619)

http://nepenektar.hu/idoszak/evkozi_ido/liturgia/219/gr/825/tekints-uram-a-te-szovetsegedre-respice-domine

GITÁROS ÉNEKEK

Virrassz még (Taize)

<https://www.youtube.com/watch?v=yo9C-UiCL6s>

2.4. PEDAGÓGIAI NÉZŐPONT

2.4.1. EVANGÉLIUM TÉMÁJÁT FELDOLGOZÓ IRODALMI MŰVEK

Gárdonyi Géza: Jancsi dádé

Karácsony szent estéjén a kocsmában ugyancsak verekedtek. Botok forogtak a fejek fölött. És kések villogtak, és palaczkok szállongtak. A cigány-banda összehúzott nyakkal kotródott kifelé. Leghátul a brúgós. Takarta szegény a szerszámát, ahogy lehetett. Hát a szerszámnak nem is történt baja, de bezzeg őneki magának: egy szódás palaczk a fejéhez tévedt. Csak eldőlt a brúgójával együtt.

Meghalt.

Vén ember volt már, és eredetében nem is cigány. Mégishát cigánynak számított. A banda fiataljai dádénak, vagyis apámnak szólították.

Jancsi apó, – vagyhát cigányúl Jancsi dádé, – még abban az órában feljutott a csillagokon túl a lelkek országába.

Mások is érkeztek vele: urak, parasztok, asszonyok, gyermekek. Sokan, száznál is többen.

Egy király is, – a korona a fején. Egy püspök is, – az ezüst bot a kezében. Valamennyien olyanok, mint a Földön, de csak mint ahogy a kút vizében látszik az ember: fönt aki áll, lent is áll. Az égben persze fordítva van az ügy: a földi test van lent, fönt az égi. A földi test elsemmisül. Az égi már a valóságos, bár se sulya, se megfoghatósága.

Hát megérkeztek.

Megállnak egy szép téres mezőn, virágos pázsiton, tekintetes szép pálmafa alatt, aranyrácsos nagykapu előtt. No tündökletes szép kapu! De persze az is csak olyan kapu, olyan pázsit és olyan pálmafa, hogy se sulya, se foghatósága. És gyönyörű madárcák, gyönyörű pillangók, szebbnél szebb virágok és tündéri világosság a szivárvány színeiből. Az érkezettek boldogan bámultak széjjel. Szípozták a finom gyöngyvirág-illatot. A gyerekek mingyárt játszásba is fogtak a pázsiton.

Mások is sétáltak arra, szintén vegyes társaság: parasztok és urak, férfiak és asszonyok. Látszott, hogy odavalósiak: komolyak, nyugodtak, kissé gondolkodók. Egyik közülök, egy szép hajadon (rózsaszín blúzban, és verbéna-szín szoknyában) megállt és szomorú érdeklődéssel szemlélte az érkezetteket, különösen a királyt.

– A kapu minden órában megnyílik, – szólalt meg elnedvesülő szemmel, – mingyárt bemehetnek, akik meg mernek állani az Úr előtt.

Jancsi dádé leghátul csak fülelt. Pislogott. Végignézett magán. Fekete ruha volt rajta, de viseltes. Nagy négyszögű folt a bal térdén és vörös foszlottság a bal vállán a bőgő szíjától.

A leány őt is megnézte, ahogy mellette elhaladt.

– Aki nem megy be, – mondta neki, – ideki marad: visszazsuppolják a Földre, vagy más csillagra.

Egyszer csak átlebben a kapu fölött egy nagyszárnyú szép fehér lélek. A pázsitra bocsátkozik a csoport mellett, de oly könnyen-lengőn, mint ahogy a szellő bocsát alá valami könnyű fehér selyem fátyolt, – csak épp hogy nem olyan lassan.

– Boldogok ti, kik e szent éjen érkeztetek! – szólal meg édes üvegfuvola-hangon, hogy minden szív megreszketett belé, – az Úr maga jó ki ide ezen az éjen, és maga vezet be az üdvösségbe benneteket. Boldog, aki érdemes rá.

A csoport elámulva pillog. Egymásra is tekintenek. S mindenik arcán meglátszik: mit gondol.

– Király vagyok, mint ahogy ő is király volt.

– Püspök vagyok, főpásztora a Legfőbb Pásztornak.

– Orvos vagyok: ő is gyógyította a betegeket.

– Gyáros vagyok: ezernyi munkásnak adtam a miatyánk kenyerét.

A többi lélek is csakhamar rátalál a maga érdemére: a tudós, a művész, az anya, az iparos. Még a földművelőnek is megvidámul az arca:

– Nem én voltam-e legkülönb a faluban? Senki más nem bírt akkora zsákot, mint én.

Csak Jancsi dádénak csüggedt le a feje hátul a többi mögött.

– Oh én haszontalan! oh én hitvány rongy – motyogta könnyes szemmel, – ha annyit jártam volna templomba, amennyit a kocsmába. Ha annyit imádkoztam volna, amennyit káromkodtam... Három feleségem volt, egyikkel se voltam megesküdvé. Loptam is, mikor laboráns voltam... És ez a ruha rajtam... Jaj hova bujjak?

Akkor gondolta csak el, hogy teljes életében hátulsó, utolsó volt ő. Mindenben, mindig. A testvérei közt is ő volt az utolsó. Az iskolában is ő ült leghátul. Az apja vasuti pénztáros volt: Jancsi soha életében nem kapott új ruhát, – azokat a ruhákat viselte, amelyekből az öregebb fiuk kinőttek.

A Cigánysor közelében laktak. Jancsi egyszer, – tán hétéves volt akkor, – vajas kenyeret uzsonnázott az állomás kertje mellett. Az árokparton egy cigányasszony ült s olvasgatta a krajczárjait az ölében. Egy egyéves forma kisdud hasalt a balvállán arczczal hátrafelé. Nagy fekete szeme esengően csüggött a vajas-kenyéren. Kérőn nyújtogatta barna kezecskéjét. Jancsi tört neki a kenyeréből.

– Nesze.

– A jó Isten áldja meg minden falatját a kenyerinek tekintetes kis ifiuram – hálálkodott az asszony, – hej ha az én szomorú szívemet is megvigasztalná: egy kis bagót ha hozna nekem...

Mikorra azonban Jancsi kivihette a bagót, az asszony már nem volt ott.

Jancsi utána vitte.

A banda éppen tanult a házban. Jancsi a szoba sarkában maradt: érdeklődéssel szemlélte és hallgatta a zeneműhely embereit és hangszereit.

Attólfogva Jancsi gyakorta megfordult cigányéknál. Az uzsonnakenyerét vagy gyümölcsét megosztotta a rajkókkal. Pönögette ő is a cimbalmot, ha csak a gyerekek voltak a szobában. Vonogatta a hegedűt is, brummogott a bőgőkön is.

Némelyik fiu iskolába járt és irnivalóval vesződött otthon.

– Jaj, nem tudom sehogyse.

– Megcsinálom én, – szíveskedett Jancsi.

Az egzámenre egyik fiúnak nem volt cipője, – az apját erőltették volna rá.

– Ebben a nagy cipőben csufoskodjak-e? – fakadt sírva.

– Odaadom én erre a félnapra, – szíveskedett Jancsi.

Volt úgy, hogy a kabátját is odakölcsönözte, ha valamelyik fiúnak olyan helyen kellett járnia s városban, hogy tisztességes kabát volt kívánatos.

Később méginkább hasznukra vált cigányéknak, hogy az édesanyja, – már akkor özvegy, laboránsnak adta be a patikába. Attólfogva minden betegnek ő hordta az orvosságot a cigánysorra. Aki meggyógyult, őt áldotta. Aki meghalt, – nem az orvosságot okolták érte.

Hát Jancsi azontul is odajárogatott. A muzsikuszerszámokat továbbad is nagy kedvvel próbálgatta. Hegedű, cimbalom, brácsa, flóta, kisbőgő, nagybőgő, – valamennyinek megismerte titkait. Minden hangszeren játszott ő, s valamennyin rosszul. Dehát kisvárosban nem válogatósak a fülek se. Egyszer a cimbalmos megbetegedett, s épp télidőn, mikor a bandának nemcsak kenyeret kell keresnie, hanem meleget is. Cimbalmosék, hát koplálnak. De a banda se mehet a nagykocsmába. Kurtakocsmában meg csak némi rézpénzek a munka vége. Sohajtozott a banda.

– Ide azt a cimbalmot, mondta Jancsi.

Máskor meg a brácsás családja koplalt:

- Ne rijjanak no: megyek helyette én.

A banda így mindig teljes volt Jancsi segítségével.

Történt azonban, hogy a nagybögős régóta tüdőbajos árnyék, - végsőt köhögött, s özvegye és három árvája maradt a putriban. Ez bizony nagy felhő volt a Cigánysor egén. Az özvegy már rég elvedlette a fiatalságát. Száját is ismerik, hogy beillene nagypénteki kereplőnek. Kártyavetéssel nem kereshet, - merthiszen porontyai vannak. A meszelőkötés is vékony kenyér. De ha olyan szép volna is, mint a ma nyilott pünkösdi róza, nyelve olyan szelid, mint az oltárnál esküvő menyasszonyé, s rajkója nem volna egy se, akkor is hát hol az a cigánylegény, aki a kedvéért vállára ölténé a nagybögőt? Még a cimbalmot is szivesebben hordozza a cigány.

Hej nagy keserves gond a bandának! Nagybögő nélkül olyan a banda, mint a csizma talp nélkül, asztal láb nélkül, ház fundamentum nélkül. Csak lógadozott a banda. Tanulásról se volt már szó napok óta. Az asszony szeget keresett, hogy felkösse magát. A rajkók ríttak, éheztek.

– Könyörülő Dea, pillants reánk!

– Ide azt a nagybögőt, – mondta végre Jancsi.

Az asszonyé volt a böggő, hát Jancsi odavitte reggel a pénzt is mind, amit keresett. Az asszony már várta is jó káposztalevessel. És hát hova menne már máshová aludni is? Este megint várt rá az ebéd, de a nagybögő is persze. Jancsi odaszokott, mintha ő volt volna mindig a család feje.

Hát ott lakott már ő is a Cigánysoron. Lett Jancsiból Jáncsi. Cigányul beszélt. Cigányul káromkodott. Ha volt kereset, pecsenyéztek. Ha nem volt, kását kanalaztak. Járt zsibvásári ruhában. Nevelte az árvákat. Reperálta a hegedűket. Irta a levelezéseket. Hivatalos ügybe is, ha keveredett valamelyik cigány, ő ment be vele ügyvédnek. Így vénült meg a város végén a Cigánysoron.

S íme most itt áll.

A szárnyas lélek látta a gondolatokat, hogy mindenik az érdemeit fontolgatja. A szeme a gyáros kabátjára szegeződött.

A gyáros nézi a kabátját, hogy talán félre van gombolva? Akkor látja, hogy bankótól domborodnak a zsebei, - még ki is fityeg néhol a bankó. Ijedten takarja a tenyerével és elhuzódik, elmulik onnan.

A szárnyas lélek már akkor a püspök botjára néz.

A püspök hökkenve látja, hogy a pástorbton rozsdafoltok éktelenkednek. Dörzsöli nagysebtén a palástja csücskével. De nem tisztul az attól. Egyszer csak az sincs ott. A szárnyas lélek már a király fejére bámul.

A király nyugtalanná válik: leveszi a koronáját, hogy tán fordítva van a fején? Akkor látja, hogy nagy vércseppek vöröslenek rajta.

Elkotródik az is.

S még mások is néhányan, akik elől álltak.

– Mért állsz úgy hátul jámbor muzsikusz? – szólal meg elmosolyodva akkor a szárnyas lélek, – jer előbbre.

– Jaj dehogy is, – rebegdeli Jáncsi, – csak azért vagyok itt, hogy... csak azért, hogy... egy kicsit is, hogy láthassam...

– No ne félj: itt nincsenek rangok.
– Nem igen jártam én templomba...
– Jártál. A főtemplomba jártál. Mert kinek-kinek a maga szívében vagyon a főtemploma.
– Nem imádkoztam...
– Csak a nyomtatott imádságokat nem imádkoztad te: a jócselekedet a legszebb imádság.
– A feleségemmel nem voltam megesküdvé, egyikkel se.
– Nem őket vetted el fiam: az árváikat és inségeiket vetted te el.
– Loptam is...
– Nem magadnak: a betegeknek, hogy meggyógyítsad őket.
– Káromkodtam is...
– A szived nem káromkodott soha, csak a szád. Jer előbbre.
Jancsi dádé azonban még mindig csüggedezett.
– Csak brúgós voltam, – rebegte könnyes szemmel, – megszoktam...
– Brúgós? Vajjon azt véled-e, hogy itt is csak brúgós vagy? Az Úr nem a brúgót nézi. Sem a koronát, sem a pásztorbotot. Sem a ruhát, amely rajtatok van. És sem a kezét nem nézi senkinek, hogy kérges-e vagy puha? És sem a fejét, hogy mennyi könyv van benne? Az Úr itt is csak a szíveket nézi, mint valamikor a Földön.

A kapura tekintett.

A kapu már tárva volt.

S abban a pillanatban megmozdult a mező minden fűszála. A fák levelei is remegtek. Virágok halkan-édesen sügtak össze. A fa alatt a szárnyas lélek helyén ott állt az Úr.

Ott állt előttük. Fehér ruhájában, ahogy a Földön járt. Szelid-jóságos méltóságosan, ahogy a szent dombon állt valamikor, mikor a nyolc boldogságról prédikált.

Valamennyien térdükre omlottak.

A gyermekek is abba hagyták a játékot és hozzá futottak, köréje csoportosultak, köréje térdeltek. Örvendező szemmel bámultak rá. Egy mezítlábas kis négyéves parasztlányka megcsókolta a kezét, és hozzásimult, mint az anyjához szokott.

Az Úr a fejére tette a kezét, mint ahogy anya szokta rátenni a kezét a gyermeke fejére. És szétnézett.

Látszott a szemén, hogy nem az arcokat nézi, hanem a szíveket.

Mert fehérre vált már akkor ottan mindenki ruhája, és mindenkinek a szíve általtetszett a ruhán, mint a gyertyaláng, mikor ködön által fénylik. Általtetszett, – kié homályosan, kié tisztább-lángun.

Az Úr nézte őket.

– Üdvösség néktek, – szólalt meg jóságosan, – kik ebben az órában érkeztek ide fel, amelyikben én érkeztem valamikor oda le. Akkor lent-éltemben fel-felmutattam ide az üdvösség kapujára, ma már hogy itt vagytok, magam vezetlek be rajta Atyám elé. Jertek.

S lehajolt: a karjára vette a leánykát. S megindult a gyermekkel, által-haladt a csoporton. De lassudott, s megállt Jancsi dádé mellett. Mert senki nem fehérlett ott féhérebben, és senki szíve nem fénylett fénylőbben.

– Kelj fel jó lélek, – mondta néki az Úr, – jer.

S a vállára tette a kezét: ővele haladt be elől az üdvösség kapuján.

A farkas és a rózsza

Hogy került oda, senki sem tudta, de egyszer csak ott volt a tisztáson. Egy gyönyörű virág. Egy fehér rózsza.

A farkas vette észre először. *Milyen szép!* gondolta. *Milyen kecses!* Aztán lassan a többi állat is felfedezte.

Milyen egyszerű! – mondta a páva. – Semmi szín, semmi különlegesség!

– Közönséges! – rikácsolta az öreg, csúf és kopasz keselyű. – Hát hogy néz ez ki?

Mind ilyenek vagytok gondolta a farkas a fák közül. *Nem veszitek észre magatok körül a szépet és a jót.* A társasághoz hamarosan csatlakozott a vaddisznó, a róka és a medve is.

– Ez meg micsoda? – fanyalgott a róka. – Semmi keresnivalója nincs itt.

– Csúnya! – rőfögte a vaddisznó. – És ráadásul útban van.

A rózsza bánatosan lehajtotta fejét. Szirmai közül, mintha csak egy könnycsepp lenne, egy vízcseppecske hullott a földre. *Hát nem látjátok, hogy fáj neki?* gondolta a farkas. *Miért kell bántani?*

– Nem szeretem a virágot! – dörmögte a medve. – Tépjük ki!

Azzal lehajolt, hogy leszakítsa a rózsát, de egy tövis megszúrta az ujját.

– Nézzétek! – bömbölte, és magasba tartotta a mancsát. – Megszúrt!

– Szóval még veszélyes is! – jegyezte meg a róka. – Ki kell irtani!

A vaddisznó felhorkant, rávetette magát a virágra, és kíméletlenül a földbe taposta. A többiek megtapsolták.

A farkas üvölteni tudott volna tehetetlen dühében. Elpusztították, csak azért, mert más volt, mint ők! Megvárta amíg az utolsó állat is távozik a tisztásról, aztán előjött a fák közül. Odament az összetört, meggyalázott virághoz, gyengéden felemelte a földről. Óvatosan a szájába vette, és elügetett vele.

Otthon, az odúja előtt egy kis gödröt kapart a rózsának, és belefektette.

- Isten veled, kis virág! Nem érdemelték meg, hogy nekik nyíljál...

Miközben betemette a sírt, úgy érezte, lelkének egy darabja is ottmaradt a földben, a rózsza mellett.

Másnap reggel, amikor kilépett szerény hajlékából, nem akart hinni a szemének. A fehér rózsza ott pompázott az odúja előtt, szirmai apró gyémántokként csillogtak a harmatcseppek. A farkas csak állt némán, a virágot nézve. Hirtelen furcsa melegséget érzett a szemében: életében először, sírni kezdett.

2.5. KÉRDÉSEK AZ EVANGÉLIUMHOZ

– Rám mit bízott az Isten?

– Mik az én kincseim?

3. ORATIO – IMÁDSÁG

A szentmise első könyörgése

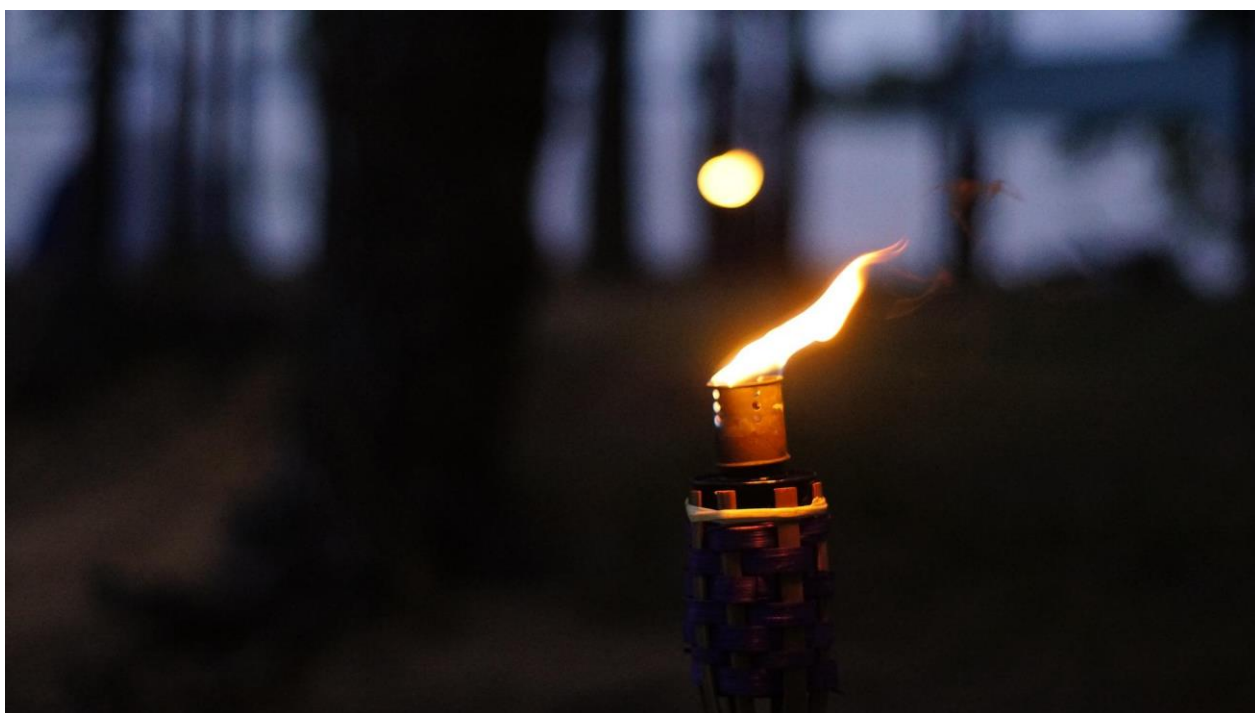
Mindenható, örök Isten, bizalommal Atyánknak szólítunk téged. Tökéletesítsd szívünkben a fogadott fiúság lelkiületét, hogy a megígért örökséget elnyerjük. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Ámen.

Imádság

Mennyei Atyánk, Jézus nevében kérünk, küldd el Szentlelkedet, hogy a szeretetben mindig virrasztani tudjunk. Ámen.

4. CONTEMPLATIO – SZEMLÉLŐDÉS

Éberen várjátok az Emberfiát! (Lk 12,32–48)

(Forrás: Pixabay)

5. CONDIVISIO – MEGOSZTÁS

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- A szívembe gyűjtött kincsek felett nincs hatalma a világnak, a hétköznapi nehézségeinek.
- Az Úr velünk van, vigyáz ránk: kisdéd nyájára.

6. ACTIO – TETTEKRE VÁLTÁS

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- Úgy éljem földi életem minden percét, hogy észrevegyem, amikor az Úr Jézus jön.
- Mindig keressem és akarjam megtenni az Atya akaratát.

IMPRESSZUM

A *Lectio divina segédanyagok*, amiknek felépítése a *lectio divina* módszer felosztását követi, segítik az evangéliumi szakasz imádságos elmélyítését.

Lectio divina segédanyag, Évközi 19. vasárnap („C” év)
Borítófotó © Pixabay

A Biblia szövegének fordításait a következő forrásokból vettük át:

- liturgikus szöveg: igenaptar.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 18.)
- a görög szöveget az SBLGNT (utolsó letöltés 2020. május 11.)
- latin fordítás: Vatikán online archívuma (utolsó letöltés 2020. május 14.)
- további magyar fordítások: szentiras.hu (utolsó letöltés 2020. május 12.)

Alexandriai Szent Cirill gondolatait a Catena Aurea német nyelvű kiadása alapján Asztalos Livia fordította.

Katolikus Egyház Katekizmusa: archiv.katolikus.hu/kek (utolsó letöltés 2020. május 15.)

Pápai gondolatok: regi.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 14.)

Gárdonyi Géza: Jancsi dádé – https://hu.wikisource.org/wiki/Jancsi_d%C3%A1d%C3%A9

A farkas és a rózsza – <http://www.bacsipisti.eoldal.hu/cikkek/tanulsagos-tortenetek--versek/a-farkas-es-a-rozsa.html>

A *Lectio divina segédanyag* összeállításában a *lectio divina* munkacsoport működött közre, melynek vezetője

Nyúl Viktor, egykori és jelenlegi tagjai pedig: Asztalos Gábor Tamás, Asztalos Livia, Csonka Laura, Endrédi Melinda, Geiszelhardt Sára, Görföl Tibor, Grász-Szily Boglárka, Haász Rebeka Anna, Fazekas Zsófia, Hegyi László, Járai Ferenc, Máté Mária Magdolna Teréz nővér, Mohay Réka, Molnár Dzszenifer, Nyúlné Révfalvi Ildikó, Paal Ágnes, Rácz Dávid, Rácz Édua Anna, Roszkopf Rita, Sárszegi Judit, Szabóné Nagy Katalin, Vermes Nikolett, Zimonyi Géza.

Ezen kiadvány tartalma szerzői jogi védelem alatt áll. A szerzői jogok tulajdonosai a fentebb említett esetekben az ott megjelölt jogtulajdonosok, külön meg nem jelölt esetekben a Pécsi Egyházmegye. Hitbuzgalmi és lelkipásztori célra a kiadvány anyaga szabadon felhasználható.

Kiadja a Pécsi Egyházmegye, 2022

7621 Pécs, Dóm tér 2.

E-levelcím: lectio.divina@pecs.egyhazmegye.hu

Honlap: lectiodivina.hu